బైబిల్ చరిత్ర

370

5204

BIBLE HISTORY

AND

Dr. LUTHER'S SMALLER KATECHISM

IN

KUVI LANGUAGE.

బైబిల్ పుస్తోనికవ మాత్రీను

లుథేరు శాస్త్రి రాచితి ఈచి

జ్ఞాన బోధవ

కువ్వి భహా.

BY

Rev. F. V. P. SCHULZE.

Madras:

PRINTED BY GRAVES, COOKSON & CO., SCOTTISH PRESS.

1910

PREFACE.

This Bible History in the Kuvi language, in Telugu characters, is, I believe, the first attempt that has been made to reduce this language to writing.

It is necessary to say a few words in support and in defence of this undertaking.

The Kuvi language is spoken by the hill tribes in the Vizagapatam Agency Tracts of Jeypur and in the south of Kalahandi. According to Frazer's Gazetteer, $\frac{1}{8}$th of the Jeypur Agency speaks Kuvi. As it has no written language of its own, the author of this work has decided on adopting the written characters of the Telugu language, as being the most useful, under existing conditions for his Mission work in the Salur Agency to express the Kuvi language in writing, because all male adults of the race who claim this language as their mother tongue, can also speak Telugu, though their wives and children know only Kuvi. There must be prepared another edition in Oryia characters for Jeypur and Kalahandi.

This Kuvi language must not be confounded with the Kui language, which is spoken by the same tribe to the North-east. The male adults of those speaking Kui, can also speak Uriya, though their wives and children cannot. Fereira has published a Kui Grammar in Roman characters,—The Gospel of Mark has been translated in that language with Oriya characters. It must,

however, be remembered that this Kui language is not understood by the Porjas of Jeypur, though it appears to be a dialect of it.

This work contains sixty stories from the Old Testament and sixty from the New Testament and Luther's Smaller Catechism.

In preparation, are also a Grammar and a Dictionary. The work is undertaken with the hope of ultimately unifying the two dialects and thus uniting the whole tribe.

The author recognizes the gravity and importance of his task and earnestly invites criticism of this publication, which he will receive most thankfully as being the surest way of correcting errors that will creep into every work in spite of one's best endeavours to be strictly correct.

SALUR, } P. S.
30—5—1910. }

ప్లయి నిబంధన

1.

సృష్టి.

హాఁరబర్సకిహాఁ తొఁల్లిఎ భూమి, మెుకొఁ్కంగ, జీవెడ్క, జనోఁమి, వేడను, లేంజు, హాుక్కంగ హిల్లఅతు. బహేఁఅందేర హీఁమచ్చె. పరముశేఁల రొఁజసిఎ మచ్చెసి. ఎవసకి కొఁస్సహిఁల్లెఎ మొుద్దొఁలి హిఁల్లెఎ.

జగ్గోఁమి హాఁల్లెఎ ఇంబఆసి సృష్టించితెసి? మాఁనేయి జగ్గోఁమితి కేపలాఁడినెసికి? ఏది అఎ. ఏది పరముశేఁఅవ్ల కేపితయి. పరముశేఁల ఈఁదాఁని ఇందిని సజ్జు హిఁల్లెఅనహాఁ కేపితెసి. వచ్చె ఎవని హాఁడ వ్స్ల ఆతె.

ఎక్కడి పరముశేఁల జగ్గోఁమితి నిర్ణయించితెసి. ఏది ఎచ్చెల జర్గితెఅ, ముంగె తెలహాహిఁల్లెఎ. ఏడాయు ఎవసి ఫోఁ దినోఁమిత మాఁనేకంగ బత్కాలి అనుకూలోఁమినింగ హాగుతి భూమితి కేపితెసి.

2.

సృష్టి.

పరముశేఁల తొఁల్లినేచు ఉజ్జాడి కల్గపెకొఁ ఇంజహిఁ కొస్సలిఎ ఉజ్జాడి కల్గితె.

8 నేచు పరముశేల హాగు భూలోకోమితి కేపితెసి.

తీని నేచు సముద్రోమితి వైతి భూమితి కేపిపహా వైతి భూమిత వాలతి జాడ ద్రూకమెుకొ్కంగ బహే జర్నికిత్తెసి.

సారి నేచు వేడ లేంజు వాంక్కంగ కాలోమి నిర్ణయోమి కోసోమి ఉజ్జెడి ఆననకి కేపితయి.

పాస నేచు పరముశేల మీన్కని, పొట్టంగని కేపితెసి.

సో నేచు పరముశేల జీవెడ్కని, తాకిని స్త్రీకని కేపిహీ తుద తకి మానేతి సృష్టించితెసి.

పరముశేల తాను కేపితి హార్కంగని బహే మెస్సిహీ ఏవి వాకెరెవె నెహిమన్ను ఇంజిహీ చిన్నికిత్తెసి.

సాత దినత పరముశేల ఏనఅ కేపహిల్లుసి. కేపితి కమ్మంగ హల్లెహె రాపిహీ జోమితెసి. మారొజక్కె ఈ దినోమిత కమ్మ కేపఅనహా ఏదాని పరిశుద్ధోమినింగ కేపలి ఒనుపుత ఇట్టకొడ్డినో. ఏ దినోమిత మారొ దేవులోమిత హజ్జిహీ పరముశేల మమ్మఅ కేపతి వాలతి మెల్లుకోసోమి ఎవనయి జొహెుర్కెయలివలె.

3.

ఆదాము హవ్వ.

ఆదాము ఇని తొల్లి మానేతి సో దినత పరముశేల సృష్టించి తెసి. ఈయిరతుల్లె పూనేతి కేపితెసి. ఎవని ముంగలి లోంగోంగణ పరముశేల తని ఊకోడ ఊకితకి, మానే జీవాత్మగట్టసి ఆతెసి.

ఆత్మ మంగె మన్నకి, మారొ పరముశేల సంగతింగ తెలహాకొడ్డినా జీవెడ్కకి ఆత్మ హిల్లఅకి, ఎవస్కకి ఈలెతయి తెల్వాఎ.

పరముశేల కేవెలింగ పరిశుద్ధగట్టసి, పాపొమిహిల్లఅ గట్టసి ఎచ్చెల్లకెక్క జీవించినసి. ఆదాము ఏలెఅపీఎ పరిశుద్ధ గట్టసి ఎచ్చెల్లకెక్క జీవించినసిఎ అహొమంజలివల్లె. ఇంజిపీ మచ్చెసి.

ఆదాముతకి ఈయ పిల్లఅతకి, పరముశేల ఎవనకి హారెఎ ఇడ్డ కల్గికేపిపీ, ఎవని పంద్రప్లేను రొండఅ రెజ్జవహా ఏదాని ఈయని కేపితెసి. ఏ ఈయని దొరు హావ్వ. ఆదాము హావ్వానకి హారెఎ జీవునా త్తైసి.

౪.

ఏదేను ఇని తోట.

పరముశేల ఆదాముతి హావ్వతి ఏదేను ఇని ఓజతి తోటత కాపురొమి ఇట్టితెసి. ఆదాము ఏ జాడకాచిపీ ఏదాని పట్కంగ తించిపీ మచ్చెసి. ఏ జాడత కీడు మేల్లుంగని వెహాని రొమ్రాను మచ్చె. ఏదాని పట్క తిన్నయి ఇంజిపీ, తిచ్చిహి హాటురింజిపీ పరముశేల వెస్తైసి.

పరముశేల మాముహి హారెఎ దయగట్టసి. ముంగె కల్గితని బహి ఎవసి హీయతయి. మంగొ హారొమిక, హింబొర్క, ఇల్క, తొనెంగని ఇవసిఎ దయకేపిమంజనెసి. మార్గా నెహాతొహిఅతహి రాహాటి మన్నయి. పరముశేల హెల్లొతి గ్లాతిహి పాపొమి ఆనె; అప్పుడి రాహా, సమాధానొమి హాన్నె.

5.

ఆదాము పాపోమిత రీనయి.

సైతాను ఇని దోరుగట్టి రొ దుష్టుగట్టి దూత మచ్చె. ఇది ఆదాముఎ హవ్వాఎ ఏదేనుత హారెఎ గాహాటి మన్ని లెహా మెస్సిహీ ఓర్వాలి ఆడఅనవా అహామచ్చె; లక్క ఎపరి పరముశేల హెల్లాలి లోబాడఅనవా మన్నిలెహా, ఇది పైయెత్నోమి కేపితె. ఇది రాచు వాణ క్లిహిహీ పరముసెల్ల తినఅనిఇంజిహీ హెల్లాహితి. పట్క తినమింజిహి హవ్వాతుల్లె వెస్తె. ఏదానకి హవ్వా—మాంబు హాఅనవా మాజలి ఏమ్రాను పట్క తినయి ఇంజిహీ పరముశేల మాంగె హెల్లా హీయతెసి. అప్పుడి సైతాను:—మీంబు యొంతమాత్రోమి హాఅనవా పరముశేల లెహా ఆనెరింజిహీ చక్కిరి జోలితె.

హవ్వా ఏపట్క మెస్సిహీ ఇది హారెఎ స్నెహా ఇంజిహీ ఇంజ కొడ్డిహీ బుద్ధిగట్టైటె ఆయ్యాలి ఈదాని తింజలి ఆశ ఆతె. అప్పుడి ఈది ఏ పట్క కొచ్చెక తింజిహీ కొచ్చెక ఆదాముతకి హీత్తె.

ఏదానకి ఆదాముఎ హవ్వాఎ పాపుగట్టకహీ తాంబు తప్పు కేపితిలెహా తెలవాకొడ్డితెరి. ఇవరి అజ్జిహీ ఏ జాడతమన్ని రొ కజ్జ మ్రాను మాటులి రుగ్గితెరి.

6.

ఆదాముఎ హవ్వాఎ ఏదేను జాడటి హన్నాని.

మిడోల్కిహీ పరముశేల ఏ జాడతే వహీ—ఆదామూ

ఇంటియా మంజి ? ఇంజిహీ వాటితెసి. అప్పుడి ఆదాము ఏ్రమాను మాటులి మంజిహీ—ప్రభువూ ! మంగె హింబోర్కు హిల్లతి లక్కు లజ్జ అహీ అజ్జిమన్నోమి. ఏదానకి పరము శేల—నాను నింగె తిన్న అని ఇచ్చి పట్కు నీను తిచ్చిగాడా ! ఏదానకి ఆదాము—నీను నంగె హీయతి ఈయ నంగె హీయతె. అప్పుడి పరము శేల హవ్వాతుల్లె— నీను ఈలెతి కమ్మ ఏనతకి కేపితి ? ఏదానకి హవ్వా—రాచు నంగె అందకీయతె లక్కు ఈ పట్కు తిచ్చెఎ. అప్పుడి పరము శేల రాచు తుల్లె—నీను ఈలె కేపితకి జీవడ్కు బహ్వాతిలోని నీను బాక పాటిహీ నీ బండిముహె తాకలివలె, ఇంజిహీ వెస్తెసి.

ఏడాయు పరము శేల ఆదాముతుల్లె—నాను నింగె తిన్న అని ఇచ్చి పట్కు నీను తిచ్చి లక్కు, నీ కోసోమి తొజ్జో బాక మన్నంపె. వావాలుతుల్లె నీ దినంగబహ్వె ఏదాని పట్కు తింజి. ఇది హొప్కు డ్రాంగుంగని నింగె జర్నికత్తె. నీను నీ మూంబుతి గామవల్ల నీ రాంద తింజి.—

ఏడాయు పరము శేల హవ్వాతుల్లె—వోర కష్టోమితుల్లె పోది పోద పాది. నీ డోకరకి నీను లోబాడమన్నము, ఎవసి నిన్న అయేలనెసి. అతిహె రాచుకిఎ నింగెఎ, (ఇచ్చిహె నీ జర్నితకిఎ) విరోధోమి జర్నికియి. మానె జర్నిటి రొజిసి వహీవహో నీత్రాయు తిప్పినింగ వేచతువాలునెసి.

ఈ వోడలెహె యేసు క్రీస్తు వహీవహో సైతాను ఇని రాచు అధికారోమితి తిప్పినింగ రెచ్చెసి.

7.

కాయీాను, ఆబేలు.

ఆదాముతకి హావ్వనకి రిఅరి మ్రీక జర్నుఆతెరి. ఎవరిదోర్క కాయీాను, ఆబేలు. కాయీాను పేరుకమ్మగట్టసి, ఆబేలు గొర్రింగ కాపు గట్టసి. ఆబేలు నెహాసి, కాయీాను లగ్గెతసి. రొానేచు కాయీాను తని పంట జేంగుంగ, ఆబేలు తని మందటి రొా గొర్రి మిాలతి పరముశేల కోపొామి పూజతకి తత్తెరి. ఆతిహె కాయీాను లగ్గెతసి లక్క ఎవని పూజ కూతె; ఆబేలు పూజ పరముశేల ఓకి తెసి. కాయీాను ఏదాని మెస్సిహీ హొారెఎ కోపఅహీ తని తైయిని హొాయిఎ పాయితెసి.

ఏడాయు పరముశేల కాయీానుతుల్లె—నీ తైయి ఆబేలు ఇంబియ మన్నెసి ఇంబిహీ వెచ్చెసి. ఏదానకి కాయీాను—నా తైయి కాపు నానుకి? అప్పుడి పరముశేల—నీ తైయి కస్సహాలి తొజ్జాటి నానోకిత లీహిమన్నె. నీను బాళ పాటలి ఆహీ, నీను కమ్మకేపిలి జక్కె భూమి నింగె పంట హీాయెఎ. నీను భూమిముహె అజ్జి వహె దేశోమి హల్లెహె ఆలగండ అహీ రేజి.

8.

జగ్గ బుడ్డొవి.

రొా భాగోమి.

ఆదాము హొారెఎ కొక్కరి పొాదంగ జర్నికీహీ నత్తి కులిం గని మెస్సిహీ వోవంద కోడి వొాస్సా బర్సంగ నీడివహొా హొాతెసి.

ఏడాయు మానేకంగ చెడ్డ లగ్గతరిఅపిం పరముశేల పొల్లాంతి వెన్నఅతెరి. నోవావాలు రొంఓసి తని కుటుంబోమితుల్లె మాత్రోమి సెవాసి అవోమచ్చెసి.

అప్పుడి పరముశేల నోవావాలుతుల్లె—ఈ మానేకంగ నా హోడ యెమాత్రోమి వెన్నుతేరి లక్క, ఇవరయి బహొలి మ్రొఖ తోయి. నీకు ఆతిహె రో కజ్జ వాడ కేపము. నోవావాలు ఏదాని కేపితిడాయు పరముశేల వాలతి జీవెడ్కని, పొట్టంగని రో జొత్త లెక్క వాడబిత్రి ఇట్టితెసి. నోవావాలు తని దొక్రినితుల్లె తని తీవి జాన మ్రీకతుల్లె తని తీనిజాన కుడియస్కతుల్లె .వాడబిత్రి హజ్జి డాయు పరముశేల దారా తుండితెసి.

అప్పుడి యెహొవా ౧ కోడి దిన పీయు రివికిత్తెసి. ఇల్క హొర్క బహో ఏయుత ముంజహచ్చు. పాపోమిగట్టరి బహో ముంజహోతెరి. వాడబిత్రిమున్ని అతజాన మాత్రోమి నీడితెరి.

9.

జగ్గ బుడ్డోవి.

౧ భాగోమి.

హోర దిన హచ్చిడాయు ఏయు లీకిమన్నటి, వాడ ఆఅరతు ఇని హొరులెక్కొ నిచ్చుతూస్తె. అప్పుడి నోవావాలు రో కఅవతి పిస్తెసి. ఏది వెండ వాఅతె. ఏడాయు ఎవసి రో కుగ్గూరితి పిస్తెసి. కుగ్గూరి కుగ్గాలి టాయు హిల్లఅతి, వెండ వాతె. తిహె పిస్సలివి రో విర్పిల్లోల సూలితుల్లె కచ్చు తత్తె. తీని వేడ పిస్తటి, వెండ వా

అతె, లక్క ఏయు లీకిహచ్చు ఇంజిహీ నోవాహు ఝంజిహీ పంగత హజ్జిహీ జీవెడ్క బహీంతి పిస్తైసి. ఇవసి జాపెంర్కినటి, ఞె హాబావా నోవాహుంతి దీవించివహా వెస్తయి ఏనఅఇచ్చిపె— నాను ఓఢ ఏయువల్ల భూమింతి క్లుపఇ: భూమిమన్ని ఎచ్చెక బిచ కాలోమి దాణికాలోమి, పెన్నిగామకాలోమి లాఅమదెన మన్న అనహా పిఞెఢ.

10.

బాబేలు.

నోవాహుతకి షేము, హాము, యాఫేతు ఇని తీని జాన ప్రిాక మచ్చెరి. ఎవరకి వార ప్రిాకమాస్క అతకి, కొచ్చెక కాలోమిత భూమి ఓడ వెంజెహీ జనోమితుల్లె నెంజ హచ్చె. అప్పుడి జనోమి హల్లెపె రొ భహతుల్లె జోలిమచ్చె. ఎవరి పర ముశేలయి లక్షిపెట్టఅనహా గర్భోమిగట్టరహీ హాగుతకి ఏనిల్లెపె రొ మేడ దొస్సలి ఒన్నెతెరి.

అతిపె ఈ సంగతి పరముశేలకి ఇష్టోమి హిల్లఅకి, ఎవరి లోని రొబని హాడ రొబసి పున్నఅనహా, ఏ మేడ దొఅనహా మన్ని తెపె, ఇవసి ఎవరి భహా తారుమారు కేపితెసి. ఏ టాయు దోరు బాబేలు. బాబేలు ఇచ్చిపె తారుమారు. అప్పుడి మానేకంగ భూమిత రొరొబని గీయ్య తెలహా అకి ఇంబితరి ఎంబెఎ చెవిరితెరి.

11.

అబ్రాహాము.

జగ్గబుడ్డోవి హార బర్సంగ ఆతిడాయు, మానేకంగ వెండిహీ పరము శేలయి బానఅహీ, ఎవనకి బదిలితకి బొమ్మకేపిహీ ఎవస్కని ఎవని లెహా పూజహిత్తెరి. ఈ లెకిహీ మానే బహే హేండితకి, పరము శేల అబ్రాహాము ఇని రో మానేతి హాటివహా ఎవనితుల్లె— అబ్రాహామూ? నీను నీ ఇల్లులి నీ తోనెస్కని పిస్సిహీ నాను నింగ తోస్తతి దేశోమితకి హాల్లము. నాను నిన్నఅ గడ్డ జనోమితి కేపఱు. నీ కూడజర్నివల్ల భూమిముహెమన్ని జనోమి హాల్లెతకి దీవనోమి పానె ఇంజిహీ వెస్తెసి.

అప్పుడి అబ్రాహాము యెహోవా హాడతకి లోఁబడిహీ తని దాౘ్రి సార ఇని దోరుగట్టానితుల్లె ఏదేశోమిటి హెలాచిహీ కానయాను ఇని దేశోమిత చేరితెసి.

12.

లోథు, సోదొమ.

అబ్రాహాము తైయి బ్రీఎసి ఇని లోథు ఎవనితుల్లె ఏ వూడుని రాజితకి వాతెసి. ఈ రిఅరి కొచ్చెర కాలోమి నెహిఅహీ బతికితి డాయు ఇవరి గొత్తింగ హాస్పిఆతెరి. అప్పుడి అబ్రాహాము లోథు తుల్లె:—తోనెహూ! ఏనతకి మా గొత్తింగ హాస్పికీహమన్నయి, దేశోమిహల్లెహా మంగాఎ, నీ ఇష్టోమి మచ్చిహా, టేని బక్క హల్లము, నాను కేబ్రి బక్క హాయిని ఇంజిహీ వెస్తెసి.

ఏదానకి లోఖు దొహ్దాను ఇని కద్ద వొడ్డుత మన్ని హిచ్చిడి భూమితి ఇట్టకొడ్డికెసి. అతిహె ఏ భూమితమన్ని సోదొము, గొమొఱ్ర ఇని గాడంగణమన్ని లోకు వాకెఎ దుష్టుగ ట్టరహీ మచ్చెరి.

అప్పుడి యెహెూవా అబ్రాహాము తుల్లె:—నాను ఏ దుష్టు గాడంగని బ్రెుఖతూవాయి ఇంజిహీ వెస్సలిఎ, అబ్రాహాము ఏగా డంగకోసాయి జొహెూర్కి త్తెసి. ఏదానకి దేవుడు—ఏద్దానిత దొస్సాణాన నెవారి మచ్చిహె, ఏగాడంగ బ్రుఖఒ ఇంజిహీ వెస్తెసి. అతిహె లోఖు రొఒసిఎ మాత్రోయి నీతిగట్టసి అహా మచ్చెసి. లోఖుతి సోదొమటి వంగత సాగికీయ్యాలి దేవుడి రి దూతం గని వండికెసి. ఇవారి ఎవనితుల్లె—నీ జీవు కాచగొడ్డను, డాయు మెహెఅని ఇంజిహీ వెస్తెరి. అతిజక్కె లోఖు దొక్కెరి హెొట్టి హెొట్టిహీ తని డాయు గ్లూనాని మర్యానాని వెచ్చటి, వెంట మెస్సి వహా వాకె. ఈడి వారు స్థంభోమి అకె.

పరముకేల వాగులెకొ్కటి హిచ్చు పీయు రివికిహీవహా ఈడి సోదొమతి ఓడ సారిగొడ్డ గాడంగని గ్లువె.

13.

అబ్రాహాము, ఈసాకు.

వాక దినటి అబ్రాహాముతకిఎ సారాతకిఎ కొక్కెరి హిల్లె అత్తెరి. అబ్రాహాముతకి పాసాకోడి బర్సంగ అవామచ్చటి, ఇవనకి రొబ్రాఎసి జర్నఅకెని. ఇవనకి ఈసాకు ఇని దోరు ఇ

పరముశేల అబ్రాహాము నమ్మకోమి కన్నుగొడ్డ కోరిహి—ఈసాకు నంగ పూజహీము ఇంజహీ వెల్లాహిత్తెసి. పలెకిహీఎ అబ్రాహాము ఈసాకుని కేచొ ఆహిహీ మొరీయ ఇని పెరారుత వాచ్చెసి. ఈసాకు వెస్క తేకవా వాచ్చెసి. అబ్రాహాము వెస్కవాల్లైవె నేసివవా ఈసాకుని ఎవస్కముపె తొస్తెసి.

అబ్రాహాము ఈసాకుని పాయలి తనికేయు పెక్లి మచ్చుట్టి, యెహోవాదూత హాగులెక్కొటి అబ్రాహాముని హాటి హి:—నీ మ్రిూఎనయి పాయఅని ఇంజహీ ఇచ్చెసి. ఇది ఆఅనవా అబ్రాహాము తనిముపె నమ్మివవా లోబడితకి, దేవుడి ఇవనయి దీవనోమిని హిత్తెసి.

అబ్రాహాము ఇన్నిఎన్ని మెహెన్నుటి రో సిప్పాత కొమ్మంగ ఒస్పిఆని రో మేండని పేండివవా పదాని ఈసాకు ఉప్పుర పూజ హిత్తెసి.

నీను పరముశేల వారెవ దేవుకిత్తిపె ఎవసి నింగ పెల్లా ఆతని బహె కేవిది.

14.

యాకోబు ఏశావు.

ఈసాకు రిబెక్కని పెల్లికేవితెసి. ఇవరకి ఏశావు యాకోబు ఇని రిఅరి మ్రిూక జన్మఆతెరి. ఏశావు వేటగట్టని, యాకోబు మంద కాపుగట్టని. ఏశావు కజ్జనిఅహీ రొసేచు వాహుంఅహీ వాక్క ఆతకి వాతటి, యాకోబు జారుంగ వట్టితెని. అప్పుడి ఏశావు—నీ

జొరుంగ నంగె హీంయము, నా కజ్జ పాణతి నింగె హీంయుయి ఇంజి హీ వెస్సివహా యాకోబు ఏ జొరుంగతి ఎవనకి హీత్తెసి.

ఏడాయు యాకోబు తని తంజి ఇని ఈసాకుతి హెర్సిహీ ఏశావుకి బడులిగా తంజివల్ల కజ్జ పాణ దీవనోమితి పాటెసి.

కొచ్చెక కాలోమి ఆతిడాయు ఏశావు యాకోబుతి పాయలి ఒన్నినటి, త్లతంజిస్క యాకోబుతి తని మామ ఆతి లాబాను తాన పండితెరి. యాకోబు జీయుత లఅంగ్వేల హప్పనత వరము శేల దూతంగ రో దోపలెక్కొ ఎంగిహీ రోకి రేచిహీ మన్ని లేహీ మెస్తెసి. యెహోవా ఏ దోపలెక్కొ మంజహా యాకోబుతకి దీవనోమి హీత్తెసి. యాకోబు తెఎలితటి ఈటాయుతకి వేతేలు ఇచ్చిహె దేవులోమి ఇని దోరు ఇట్టితెసి.

15.

యాకోబు ఏశావు వెండె కలిహామన్నొరి.

యాకోబు తని మేనమామ లాబాను ఇజ్జొ దూంగిహీ ఎవని మందతి కాచిహీ, ఎవని మాంగఆతి లేయావ రాహేలువ పెండిలి కేపకొడ్డితెసి. యాకోబు దేవుడితి జీవుకితకి, ఎవసి యాకోబుతి దీవించితెసి, లక్క యాకోబు హారెవహెమ్ముగట్టసి ఆతెసి. అప్పుడి లాబాను ఏదాని మెస్సిహీ ఓర్వాలి ఆతఅతెసి, లక్క యాకోబు బిత్తిబిత్త ఆహీ తని దేశోమితకి హెుట్టెసి.

యాకోబు తనిదేశోమిదగ్గిరె వాతటి, తని దాదఇని ఏశావు సారి వంద మానెకంగతొల్లె ఇవనకి ఎదురువాతెసి.

యాకోబు ఈసంగతి వెంజివహా అజ్జితెసి. లఅంగవేల యాకోబు రొఒసిఎ మన్నటి, రొ మానె వహివహా తని తుల్లె పామ్మికి ఆతెసి. ఇవసిఎ ప్రభువు యేసుక్రీస్తు. నన్నుఅ పిస్సలివలె ఇంజిహి ఎవసి వెచ్చటెకి, యాకోబు వెస్తయి వినఅఇచ్చిహె:—నీను నన్నుఅ దీవ నోమి హీయఅతిహె నాను నిన్నుఅ పిస్తొబ. అప్పుడి దేవుడి ఎవణకి ఇశ్రాయేలు (ఇచ్చిహె దేవునితుల్లె పామ్మికి ఆనసి) ఇని పూని దోరు ఇట్టితెసి.

ఓడొరొనేచు లాయి యాకోబు ఏశావుతి కలిహితెసి. పరము శేల ఏశావుతకి దయగట్టి మనస్సు హిత్తికి, రిఅరి తోనెస్కాలెహె రొఒనకి రొఒసి లొండిహి ఏడాయు రొఒరొఒసి తని టాయుత వాచ్చెసి.

16.

యోసేపు హప్పనక.

యాకోబుతకి బారొజాన ప్రీక మచ్చెరి. ఈ ప్రీకణ యోసేపు హారె నెహాసి ఆతకి, ఇవని తంజి ఎవనయి బహేతరికివా వారెఎ జీవుకిత్తెసి. ఏడాయు తంజి యోసెపుతకి ఇచింత్రోమాతి రొ సొక్కా కుట్టికిహి హిత్తెసి; లక్కా ఎవనితైయిస్కా ఎవనయి లాగివహా ఎవనిముహె కోవ అహా మచ్చెరి.

యోసేపు రొనేచు రి హప్పనక హితెసి; వినఅఇచ్చిహె:— తానుఎ తనితైయిస్కాఎ బ్లీకత వేండంగ దొస్సిమన్నిలెహె, తని వేండంగ నిఇన్నిలెహె, ఎవరి వేండంగ తనిస్కానోకిత సాష్టోమి

బడితిలెహా ఇని హాప్పన హేతెసి. వేద తేంజు ఎగారగొట్ట హాుక్కంగ తనినోకిత వంకివహా జోహెుర్కుతి లెహా ఓద్రో హావ్పన హేతెసి లక్క, ఎవనితైయిస్క ఓడ ఎచ్చెక ఎవని హాప్ప నకని లత్సకిత్తెరి.

17.

తైయిస్క యోసేపుతి ప్రాచిమన్నెరి.

రొనేచు తైయిస్క హారెవ హెూబ తమ్మి మందంగ మెచ్చి మచ్చుటి, ఎవరి సుఖోమినింగ మన్నెరిఆ, అవిఆ, మెస్స హాము ఇాజ హీ యాకోబు యోసేపుతి వెస్స పండితెసి. యోసేపు తని తై యిస్క దగ్గెర వాతటి ఎవరి—ఉవ్వారి హాప్పన హేటసి వహీ మన్నెసి ఇంజిహీ జోల్కుఆతెరి. ఇవరి ఎవనయి అస్సివహా ర్లొ గ్లా యుత మెత్తతుస్సిహీ ఎవనయి పాయలి ఒస్సితెరి. ఏ సమేషిత బేరోమిగట్టరి వాతటి, యూదా ఇనికజ్జ దాద:—మీాంబు హాయ్యా అదు, మూరొ ఇవనయి ఎవరకి ప్రాచతూను ఇంజిహీ ఒస్పిహీ వెస్సి మచ్చుటి, ఎవరి ఈదానకి ఓపివహా కోజ తక్కతకి యోసేపుతి ఏ బేరోమిగట్టరకి ప్రాతెరి.

ఏడాయు తైయిస్క యోసేపు సొక్కుతి రొ గొర్రెడాలు కస్సత రూటివహా తంజితాన తత్సిహీ వాతెరి. అప్పుడి యాకోబు హారెవ దుఖోమితుల్లె:—ఇంబినైఆ జాడ ఉవెడి నా యోసేపుతి తింజతుస్తె ఇంజిహీ నమ్మివహా హారెవ లితైసి.

18.

యోసేపు కైదిత మన్నెసి.

ఐగుప్తు దేశోమి ముహెమన్ని ఓదుఆతి ఫారో పటాలో మిముహెతకి మన్ని అధిపతిఆతి పోథీపరు యోసేపుతి కొడ్డితెసి. ఇవని ఇజ్జొ యోసేపు హూరెఎ నమ్మకోమినింగ కమ్మ కేపితకి, పోథీపరు రాహాఆహీ ఎవనయి తని ఇల్లుముహె కజ్జ గొత్తి కేపితెసి. రొనేచు పోథీపరు దొక్కారి యోసేపు ముహె ఉజెఉజెఎ నిందంగ వక్కాలి గెటివహూ పోథీపరు ఎవనయి కైదిత మెత్తెసి.

ఎంబెఎ యోసేపు నెహాసిఅహీ నమ్మకోమినింగ మచ్చెసి, లక్క కైదిత జక్క కైదింగముహె కజ్జసి ఆతెసి. రొనేచు ఎవసి కైదిత తన్నికి మెస్సిమచ్చటి, రిఅరి దొంగంగ లిత్తిలెహె తోంజఆతెరి. వనఅతకి లిహీమంజెరి ఇంజిహీ యోసేపు వెంజలిఎ ఎవరి:—మాంబు మిడ్డొల హప్పనక హేటోమి, ఆతిహె వెహె న్నారి వనారి హిల్లుఉరి. వడాయు యోసేపు ఎవరి హప్పనక అర్థోమి వెస్తిలెహె జరితె. వనఅఇచ్చిహె రొబనయి ఉరు రెచ్చెరి, రొబనకి ఓదు తాన నౌకరి వెంజె హిత్తెరి.

రి బర్సంగ హచ్చిడాయు ఫారొ ఇని ఓదుతకి రి హప్పనక వాతు. వనఅఇచ్చిహె:—సాతగొట్ట నెహీ అంగఆతి కోడింగ దక్కాత తోంజఆతు, వడాయు సాతగొట్ట లగ్గాతి దహామన్ని కోడింగ వహీవహూ వ సాతగొట్ట నెహీ అంగఆతి కోడింగని గూసతుస్తు. ఓడె రిండి హప్పన వనఅఇచ్చిహె:—సాతగొట్టనెహీ కజ్జ కేంగుంగ తోంజఆతిడాయు, పాతగొట్ట పొల్ల కేంగుంగ వహీవహూ వ సాత గొట్ట నెహీ కజ్జ కేంగుంగని గూస్తు. దేశోమి హల్లెహె హప్పనక

అర్ధోమి వెస్సలి ఇంబఅరి హిల్లఅతకి, యోసేపుతి కైదిటి వాటివహా ఎవనకి త్రాయు హిప్పివహా పూని హింబొర్కని పాచ్చికీహీవహా ఓడు దగ్గిరె తత్తెరి.

యోసేపు ఓడునోకిత నిచ్చివహా వెస్తయి ఏనఅఇచ్చి హె:—పరముశే సాయోమి హిల్లిఅతిహె, ఇంబఅరి ఈ అర్ధోమి వెస్సలి ఆడుఉరి. అతిహె దేవుడు నన్నఅ వెస్త్రతకి, వెహెఇ. ఈ రి హప్పనక రొండిఎ అర్ధోమి. సాత బర్సంగణ నెహి పంట వానె, ఏడాయు సాత బర్సంగణ కరువు కేపినె. లక్క తాంబు ఈ నెహి బర్సంగణఎ అర్న ఇట్టకొట్టిహీ కరువు కాలోమిత ప్రాచలి నీఎనిఎ జాగ్రత కేపడు.

ఈ హాడ ఓడు వెంజివహా హారెఎ రాహాఅహీ ఈలెకేపలి యోసేపుతకి దేశోమిముహె అధికారోఁ హీత్తెసి. ఏడాయు యోసేపు కజ్జకజ్జ కొట్టుంగని దొస్పికీహీవహా కూలింగ ఎవస్కణ వాకెసి.

19.

యోసేపుఎ తని తైయిస్కఎ.

ఏ కరువు కాలోమిత యోసేపు తైయిస్కజక్క కూలింగ కొడ్డలి ఐగుప్తుతకి హచ్చెరి. ఇవరి యోసేపునోకిత పహీవహా జొహెర్కినటి, యోసేపుతకి తాను హేతి హప్పనక ఒన్నుపుత వాతు. తైయిస్క యోసేపుతి పోల్హాలి ఆడఅత్తెరి.

తని తైయిస్క తమి తంజియు తమి ఈచితైయిఅతి బెంయమీనుయి జీవునోనెస్కి నాఉస్కి కన్నుకొడ్డలి యోసేపు

ఇవరయి ఏగుంగగట్టురింజిహీ క్షై దిత ఇట్టితెసి. ఎవరి లీహిమచ్చటి, యోసేపు ఎవరిలోని రొంజనయి జామిని ఇట్టివహా, తత్తిమితరయి కూలింగని హీవికిహీవహా, ఓడె వెండె వాతిహె, బెంయమీనుతి తత్సలి ఇంజహీ హెల్లోహిహీవహా, ఎవరలో ఇంబఅరకి పున్న అనహా, ఎవరి మోనంగణ ఎవరిహెుమ్ము ఇట్టికిహీవహా, ఎవరయి తంజితాన పండితెసి.

కొచ్చెక కాలోమి కూలింగ రాతిడాయు, యాకోబు వెండె తని క్రీకతుల్లె:—మింబు ఓడె ఐగుప్తుతకి హజ్జీవహా కొచ్చెక కూలింగ కొడ్డదు ఇంజహీ వెస్సలిఎ ఎవరి:—బెంయమీనుతిజక్కె తత్తిఎదెహే, కూలింగ హీయ్యాఒ ఇంజహీ ఎంబతి అధికారి వెస్తతెసి, లక్క బెంయమీనుతి మాతుల్లె కూడహా వాపసి ఇంజహీ క్రీక వెచ్చటి, తంజి తుడతకి హార దుఃఖోమితుల్లె ఇవనయి ఎవరి జేవా హజ్జలి హీత్తెసి.

ఇవరి యోసేపుదగ్గిరె వహీమచ్చటి, ఎవసి ఇవరకి కజ్జ-భోజి కేపికిహీవహా ఇవరి హారెఎ రాహాఅతెరి.

20.

యోసేపు తానుతానుఎ హెూఫకొడ్డితెసి.

తనితైయుస్క మోనంగణ కూలింగని నెహెమ ఇంజహీ, బెంయమీను మోనత తని వెండి గిన్నె ఇట్టము ఇంజహీ యోసేపు తని కజగొత్తితుల్లె మేనెఎ హెల్లోహిత్తిడాయు తని తైయుస్కని పండితెసి.

ఇవరి కొంచ్చెక హెఒ హచ్చిడాయు, యోసేపు కజ్జ గొత్తి జేచొ హెల్టిహెల్టిహి—నా కజ్జాని వెండి గిన్నెతి మింబు దొంగ అహో ఒహి మంజెరి ఇంజిహి కిల్లెడికి త్తెసి. ఇవసి ఎవరి మోనంగని సంతితెహ్వా, బెంయమీను మోనత వెండి గిన్నె పాటె. అప్పుడివరి బహొ లీహిహి, యోసేపు కోటతకి వెండ వాతెరి. బెంయమీను గిన్నె దొంగ ఆతెసింజిహి కైదిత ఇట్టలింజిహి యోసేపు వెస్సలిఎ కైయిస్క బహె రీహిహి; బెంయమీనుతి మా తంజిదగ్గరెతకి ఘాంబు తఅతితెహ్, తంజి దుఖోమివల్ల హాసెసి, మాంబు ఈలెతి కొలుతి దుఖ ఆడొఒమి బాబూ! ఇంజిహి కైయిస్క యోసేపు నోకెత మొర్రో ఇంజిహి కంద్రు వాతెరి.

తనికైయిస్క తమి తంజితి తమి ఈంచి కైయితి జీవునో హిమన్నెరింజిహి యోసేపు వుచ్చటి—నాను యోసేపుతెఎ, నా తంజి జీవుతుల్లె బత్కేఎ మన్నెస్కే ఇంజిహి తాను జక్కె లిత్తెసి. ఆతిహె ఎవరి ఈ హాడ వెంజివహో వారెఎ అజ్జెతెరి. అప్పుడి యోసేపు ఇవరయి తఫివహో, హార జీవుంగని పాహికియ్యాలి ఘుహూవా నన్నుఅ తొల్లి ఈదేశొమితకి పండితెసింజిహివెస్సలిఎ, ఎవరయి బహెతి పామ్మివహో లొండివిత్తెసి. ఏడాయు ఎవరి తని తంజి జక్కె శనితాన తప్పికిదు ఇంజిహి యోసేపు వెస్సిహి ఎవరయి హారొన ఇన్నైయోమిక హిహింసహో పండితెసి.

21.

యాఁకోఁబు ఐగుప్తుత మన్నెసి.

యాఁకోఁబు తని బ్రిాఁకతుల్లె ఆడిమాఁంగతుల్లె ఐగుప్తుతకి వాతటి, రొుాఁసేపు ఎవని శాఁనతకి మాఁరమాఁర హెుట్టిహిఁ తంజి హెుర్కిముహెఁ రిహిఁహిఁ పామ్మివహాఁ హాఁర దిన లిత్తెసి.

కొఁచ్చెక బర్సంఁగాలిడాఁయు యాఁకోఁబు నెహిఁ హిల్లెఅకి, తని బ్రిాఁక బహేఁలి గనిదగ్గిరె హాఁటివహాఁ, వచ్చెజనతి దీవించిహిఁ బోఁలు హిఁహిఁసహాఁ—నాను హాఁలిడాఁయు నా అంగ నా తంజి అబ్రాఁహాఁము ఈసాకు మహాఁణెమండ టొఁట్టాఁత మునాఁదుఇంజహిఁ వెస్సివహాఁ హాఁతెసి. తంజి వెస్త్రిలెహెఁ బ్రిాఁక కేటిహిఁ ఎవని అంగ నెహిఁకిహిఁ ఇట్టివహాఁ కాఁనాఁనుదేశోఁమితకి డేకహాఁ పూఁర్బ్యోమితి మహాఁణెమండత ఇట్టెతెరి.

ఏడాఁయు ఎవరి వెంఁజ ఐగుప్తుతకి వహిఁవహాఁ నెహిఁ భూఁమింగని ఓడువల్లు అగ్రోఁమి పాటివహాఁ హాఁరవ బర్సంగ ఎంబెవ మచ్చెరి.

22.

యోఁబు.

అరబిదేశోఁమిత పూఁర్వ్యోమినెచు యోఁబు ఇని రొఁనెహిఁ కజ్జసి మచ్చెసి. ఇవసి హాఁరవ ఆస్తిగట్టసి ఏదేశోఁమిత బహేఁతరినోఁకిత వెంఁగమచ్చసి. ఇవసి దేవుడితి అఱిలిహెఁ ఆస్తితి హాఁరవ జీవుకి హిమన్నెస్కిఅఎకి, మెస్పలి దేవుడి సైతాఁనుతకి హెుల్లాహెఁ త్తెసి.

రొానేచు గొా్ౖరికోది మందంగ హిచ్చువల్ల వెహాహాచ్చుఇంజిహీ, దొాంగంగ ఆస్తి ఓలెరి ఇంజిహీ, ఎవని కొాక్కరయి బహేహాపాయతు స్తైరింజిహీ రొాబని జేవొా రొాబసి వహీవహా యోాబుతుల్లె వెస్తేసి. ప్రొాబ ఇంజిహీ యోాబు లీహీహీ తని హింబొార్క గెస్సిహీ తొాజ్జొా రిహీవహా: పరముశేలవి హియతెసి, పరముశేలవి ఓలెసి, పరముశేల దొారు జొాహెూర్క్యలివి వేంగ పెకొాఇంజిహీ దేవుడివి తల్హితెసి.

ఏడాయు సైతాను యోాబు అంగత కజ్జ కజ్జ కూర్కని అవికిహీ మచ్చటి, యోాబు ధరంబుత కుగ్గివహా పీన గిచ్చుతుల్లె తని కూర్కని పచ్చకొాడ్డిమంజివహా, హారెవి బిత్తిబిత్త ఆహీవహా తని జర్న నేచుతి బొాక ఇట్టివహా పరముశేల ముహెూ నమ్మకొామి తప్ప హాచ్చెసి.

తుదతకి పరముశేల తానువి హిచ్చిడి గాలిత యోాబుతుల్లె జొాలిమచ్చటి, ఎవని హారెవి ఊణఅహీ:—అబిలియోా! నాను హీజ డిగట్టతెవి, పాపిష్టితెవి, నింగె నానేనఅ వెండవెస్తయి, నా పాపొా మిక గడ్పము ఇంజిహీ లిత్తెసి, అప్పుడి దేవుడు యోాబుతకి మన్ని నొామెరితి రెజ్జిహీ పూర్బొామికిహా అగ్గాడ పొాదిపొాదతి ఆస్తితి హీయతెసి.

23.

ఇశ్రాయేలు మానెకంగ వాహు అహిమన్నెరి.

యోాసేపు హాహీవహా కొాచ్చెక బర్సంగాతిడాయు, ఐగుప్తు దేశొామి ముహెూ ఓడ్రొా ఓడు అతటి, ఇవసి ఇశ్రాయేలు మానెకం

గముహ్పా హారెవ లగ్గెవెతసి అహీంముచ్చెసి. ఇవసి ఎవరివల్ల ఇక్లెం గని హ్వాడికిహీంవహా, కష్టోమాతి కష్మ కేపికిహీంవహా, గడ్డు జనోమి ఆఅనవహా ఈచిఈచి కొక్కరయి నైలు ఇని కడ్డత మెత్తతు హుము ఇంజిహి ఓడు అజ్జిహ్పాహ్వా పెతి హ్పాల్లో ఆతె.

ఏ కాలోమిత రో కుటుంబోమిత ఓజితసి రో కొక్కసి జర్న ఆతెసి. ఇవనయి కాచలి తల్లితంజిస్క తీని లేస్కపత్తెక తమి ఇజ్జో లుక్కివహా ఏడాయు ఊణ దలిత ఇవనయి రోసివహా ఏ కడ్డ తత్రిమన్ని జబ్బుత ఇట్టిశెరి. మిడోల్కిహీ ఓడు ఇని ఫారో మాంగ ఏఁయు మీయ్యాలి ఏ కడ్డత వాతటి, ఏ కొక్కనయి కన్నుకొడ్డివహా ఎవనయి పంగత రెజ్జిహీ తని కోటత ఒహింహీ హాజ్జివహా ఎవనకి మోషే ఇని దోరు ఇట్టివహా పాహింకిత్తె.

మోషే కజ్జసి ఆతిడాయు రో ఐగుప్తురాజితసి రో ఇశ్రాయేలు మూనెతి వేచిమన్నెసింజిహీ మెస్సివహా కోపఅహా ఎవనయి పాయితెసి. ఫారో ఏదాని వెంజివహా మోషేతి వేచలి పరితెసి, లక్క ఇవసి ఓద్రా దేశోమితకి హెుట్టివహా ఎంబెఎ రి కోడి బర్సంగ పత్తెక కాపురోమి కిత్తెసి.

ఎంబెఎ పెల్లికేపకొడ్డిహీ తని మామ మందంగని కాచిమచ్చటి, రోనేచు జాతతుప్పత హించ్చ లీంజితిలెహ్పాగాని ఏ తుప్ప వెఅలెహ్పా మెస్తెసి. మోషే ఇచింత్రోమి బడిహీ ఏనైఅ ఇంజిహీ వగ్గిరె వయ్యలిఏ రో శబ్దోమి వెంగతె ఏనఅఇచ్చిహ్పా:—నీ చెప్పంగ రెమ్ము, నీను నిచ్చమన్నిటాయు పరిశుద్ధోమహా మన్నె; నాను నీ తంజి ఆతి అబ్రాహాము ఈసాకు యాకోబుంగ దేవుడాతి యెహోవా వాతెఏ, నీను ఐగుప్తుతకి వెండె వహింవహా, నా మానెకంగని హాల్బ రింజిహీ ఫారోతుల్లె వెహ్పాను.

24.

ఐగుప్తుతమన్ని తెగులుక.

ఫారోఁ హాఁరెప గర్భోమిగట్టసి దుష్టుగట్టసి అహాఁమచ్చెసి. ఇశ్రాయేలు జనోఁమి హాల్బరింజిహీ యెహోవా హెల్లాహి త్తెసిం జిహీ మోషేప అహారోఁనుప ఫారోఁతుల్లె వెస్సలిప, ఎవసి—ఏ యెహోవా ఇంబఅసిఅ, ఎవని హాఁడ ఏనఅతకింజిహీ ఉత్రోఁమి హి త్తెసి. ఏడాయు ఫారోఁ ఇశ్రాయేలుంగ ముహె ఓడెచ్చెక్క కఠినోఁమిగట్టసిఅహీ మచ్చెసి, లక్క యెహోవా ఈ దేశోఁమి ముహె తెగులుకని పండితెసి.

అహారోఁను తని కేయుతి బడ్గ నైలుకడ్డ ఏయుముహె వేచ లిప, ఏది కస్సఆతు. కస్సలెహె రో వారెక ఏ కడ్డ మచ్చె. ఫారో ఏదానకి లక్ష్యపెట్టఅతకి, దేవుడి ఓడె కొచ్చెక తెగులుకని పండితెసి. రీ తెగులి పన్నుంగ, తీని తెగులి పేన్క, సారి తెగులి విహాంగ, పాస తెగులి టాకురాని. ఈ లెతి కష్టోమిక వాతిజక్కె, ఫారోఁ మాసె కంగని హాజ్జలి హిఅత్తెసి.

25.

ఐగుప్తుతమన్ని తెగులుక.

పరముశేల ఓడె సాగొట్ట తెగులి వండిమచ్చటి, హాఁరజాన మానెకంగ ఎ జీవెడ్క ఎ కూర్క వల్ల హాఁ తెరి. సాత తెగులి ఇచ్చిహె హ్లావాలుంగ ఆజింగ అహీమచ్చు. ఆట తెగులి గోఁపెరిక. నోఁ తెగులి తీని దిన హారెప కాడాకి అందేరి అహాఁ మచ్చె.

అప్పుడి యెహోవా మోషేతుల్లె:—ఓడె రో తెగులి పండయి ఇంజిహీ ఇచ్చెసి ఏనఅఇచ్చెహె:—నాను ఈ లాఅంగణ బహేఇజ్జో పానవ మ్రీఎనయి పాయలి, నా హోని దూతతి పండితటి, మీంబు టిక్కహిల్లఅ గొర్రిడాలు తూన్లివహో, ఏదాని కస్స మిా దువ్వేరి బొంతుత వాకివహో హెఒ హాజ్జలి సిధమహిమంజు. ఈలా హిఎ హోనిదూత హెరాచివహో కస్స వాకిబితి దువ్వేరి బొంతుంగని క్లాచిహీ ఓడెరో ఇజ్జో హాజ్జివహో రోరో పానవ మ్రీఎనయి పాయితె. ఆతిహె ఇశ్రాయేలుంగ ఏ లాఅంగ తొబ్బె హెరాతెరి.

26.

గదిలి సముద్రోమి రి బగ్గిలి ఆతె.

ఇశ్రాయేలుంగ హెరాచిమచ్చటి, యెహోవా మద్దెనవెల హోగు స్తంభోమిలెహె, లఅంగవేల హిచ్చు స్తంభోమిలెహె ఎవరకి కానయాను దేశోమితకి హాజ్జలి జీయ్యు తోన్తెసి. జనోమి గదిలి సముద్రోమి వగ్గిరె హేరలిఎ, తమిడాయు గోడంగ రథాంగ శబ్దోమి వేంగతె. ఎవరి మెస్సి మచ్చటి, ఫారో కజ్జా పటాలోమితుల్లె ఎవరయి వెండె ఒయ్యలి వహిమచ్చెసి.

మోషే పరముకేలతి జొహెుర్కిహీమచ్చటి, ఎవసి ఇవని తుల్లె:—నీకేయుతి బడ్గ సముద్రోమిముహె వెఎముఇంజిహీ వెన్తెసి. మోషే తని బడ్గ మెత్తలిఎ ఏయు లయ్యహాజ్జిహీ రి పాడిఅహీ కోడలెహె నిత్తు. అప్పుడి ఇశ్రాయేలుంగ దూడిత తాకి తిలెహె కొడ్డ ఊదఅనహో అతల గట్టుత హాచ్చెరి.

ఇవరి గ్లాతిడాయు ఫారోజక్కె తని పటాలోమితుల్లె సముద్రోమిత రేతెసి. ఇవరి ఏదాని మద్ది మద్ధ అహామచ్చటి, ఏయు వెండె వాతు, లక్క బహే జనోమి ముంఝ హాతెరి. ఇశ్రాయేలుంగ అతల గట్టుత నిచ్చివహా రాహాఅహీ పరముశేలకోనోమి నెహి కథ కేర్హైరి.

27.

ఇశ్రాయేలుంగ బాలి డీబె పంగత మన్నెరి.

ఇశ్రాయేలుంగ గడిలి సముద్రోమితి గ్లాతిడాయు, రో కజ్జ బాలిడీబె పంగత రేతెరి. ఇవరి తంగె మన్ని హారోమిక తిచ్చిజేచా, పరముశేలముహె నమ్మకోమి ఇట్టఅకీ, మోషేతి బాచకిత్తెరి.

ఓద్రొనేచు లయి ఇశ్రాయేలుంగ క్రీయలెహె లక్కతి గుంజతి కుమ్డి ప్లేకతుల్లె భూమి ప్లీఖాని మెత్తెరి. అప్పుడి మోషే:—మీకోసోమి యెహోవా పండితి హారోమి ఈదిఎ ఇంజిహీ వెస్తెసి. ఇశ్రాయేలుంగ ఏదానకి మన్న ఇని దోరు ఇట్టితెరి.

ఓకెకొచ్చిక కాలోమి హాచిడాయు, ఇశ్రాయేలుంగకి ఏయు హిల్లె అతకి, ఎవరి మోషేతుల్లె కోపనింగ జోల్కి ఆయ్యాలి దక్కి మాతెరి. అప్పుడి దేవుడి మోషేతుల్లె:—హెూరుతి వెఎము ఇంజిహి వెస్తెసి, మోషే ఏహెూరుతి వేచలిఎ, గడ్డు ఊట హెూతె.

ఏడాయు ఇశ్రాయేలుంగ సీనయి ఇని హెూరుతకి వాతటి, దేవుది మోషేతి తనిదగ్గిరె ఏ హెూరులెక్కొతకి అర్హివహా

ఎవనకి ద్ాసా హెల్లాంగని వేకివవా, ఎవస్కని రి వల్క పాటం గనుహె రాచివవా ఇవస్కని మోషే కేయుత హెర్పితెసి.

28.

యెహెూవా మోషేతుల్లె :—నాకోసామి రో ఓజిలి హింబోర్క గూడి దోస్పి కేపము ఇంజిహి వెస్తటి, ఈలెకిహి మోషే కేపికిహివవా తని దాదా ఇని అహరోను మూలుగట్టి పూజరకి హింహి నిప్పెసి.

కానయాను దేశోమి నెహాకి, అవికి, మెస్సలి, ఇశ్రాయేలుంగ బారోజానతి పండితెరి. ఇవరి హాజ్జివవా ఏ రాజ్యోమి నెహికిహి కిన్నుకొడ్డిహి లేంజుముహె దోస్సాదిన అతిడాయు ఎవరి రొబ్రాతు పట్కగెలతి జేకిహి తత్తెరి. ఏది రిఅరి జేకినెచ్చెక బరవు మచ్చె.

ఈ ఏగుంగట్టరి ఇశ్రాయేలుంగతుల్లె :—ఏ రాజ్యోమి క్రియ పాల్లు వారుపొట్టిమన్ని దేశోమి అహామన్నె ఇంజిహి బహేంతరి వెస్తెరి. అతిహె డాయు ఇవరిలో దోస్సాజాన :—ఎంబతి మానే కంగ హారెప ప్లాయుగట్టరి, హారెప అంగగట్టరి, క్లానింగలెహెంతరి అహిమన్నరి, మారో ఏ దేశోమితి రెజ్జగొడ్డలి అడవి ఇంజిహి ఎవరయు అజ్జికెత్తెరి. ఈ హాడంగ ఇవరి వెంజవవా దుఖోమహి వెంజ ఐగు పుత్తాన హాజ్జలి జోల్కఅతెరి.

అప్పుడి యెహెూవా :—ఎచ్చోర దిన వాహాలుఅహి మిమ్మ అ కాతలాతయూ, మీంబు నన్నుఅ నమ్మి మంజుతెరి ; లక్క మిా లోని ఇంబలఅతెరిజక్క ఏ నెహి క్రియ పాల్లు వారు పొట్టిమన్ని

దేశోమిత రేకహాల్లఅనహా, తొల్లిఎ హాయలివలె కోపటి వెస్తెసి. ఈలెకిహీ ఇశ్రాయేలుంగ ఏ బాలి పంగత రి కోడి బర్సంగ రేజి రేజి రేజిహీ కజ్జారి హాల్లెహె హాతెరి. రిఅరి మాత్రోమి డాయు ఎస్కి హిల్లఅతకి, దేవుడిముహె నమ్మకోమి ఇట్టితకి, కానయాను దేశోమిత రేతెరి.

పిత్తాడ రాచు.

ఈ రీ కోడి బర్సంగ ఇశ్రాయేలుంగ రేజిరేజిమచ్చటి, ఓడె రో హెంతి బిత్తిబిత్త అహిమచ్చెరి. అప్పుడి పరముశేల శితుకోసొమి రాస్కని పండివహా హారజనతి రాస్కవల్ల పాయికిత్తెసి. ఇచ్చెక వావు ఎవరి ఓర్వాలి ఆడఅతకి, ఇవరి మోషేదగ్గిరె హాజ్జివహా— మాకోసోమి దేవుడితి జాహెబుర్కెపము ఇంజిహీ వెంజలిఎ, పరముశేల ఏ రాచు కాకులి హాల్వికియలి మోషేతి రో పిత్తాడ రాచు కేపమిచ్చెసి. లక్క మోషే రో పిత్తాడ రాచు రో స్తంభోమి లెకొ్క డంజితొస్సివహా :—మీంబు బహెంతరి, రాచు మిమ్మఅ కచ్చికియతిహె, ఈ స్తంభోమిలెకొ్కమన్ని రాచు బక్కి మెస్తిహె, నహీ ఆతెరింజిహీ కిల్లెడికిహీ వెస్తెసి. కచ్చితి మానే హాల్లెహె ఈ లెకిహీ కేపివహా నీడితెరి.

30.

మోషే హాకి.

ఇశ్రాయేలుంగ కానయాను దేశోమి హాంది దగ్గిరె వాతటి, మోషే సొకోడి బర్సంగ గట్టసి అహామచ్చెసి. అప్పుడి ఏటాయుత ఏయు హిల్లెఅతకి, మానెకంగ వెండె ఇస్కినటి, మోషెజక్కె బిత్తి బిత్త ఆతెసి; లక్క పరముశేల మోషేతుల్లె:—నీను జక్కెనాను మింగె హాడహియతి దేశోమిత రేఅనహా, తొల్లిఎ హాయ్యలివలె ఇంజిహి వెస్తెసి. ఏజేచా మేషే ఇశ్రాయేలుంగని దీవనోమి హిహి హీ రో నెహీ కతకేర్తెసి. ఏడాయు ఇవసి రో హెూరు టీపిరి లెక్కొ ఎంగివహా ఏ టీపిరి లెక్కొటి కానయాను దేశోమి పస్సురు హింగలెహాతి టాయుంగని మెస్సిహీ ఎంబెఎ హాతెసి. యెహెూవా దూత ఎవనకి ముస్సతుస్తకి, ఎవని మహానిమండ ఇంబరకి తోంజ అఆతె.

31.

యొర్దాను గ్లా.

మోషే హాతిడాయు పరముశేల యెహెూషువతి ఇశ్రాయేలుంగముహె కజ్జపాన ఇట్టితెసి. కానయాను దేశోమిత రెఅనహా తొల్లిఎ యొర్దాను ఇని కడ్డతి గ్లాచలివలె. ఏ కడ్డ హారెఎ ఓసెర మచ్చె. అప్పుడి యెహెూషువ పరముశేల హెల్లొపాటిహీ తని కేయుతి బడతుల్లె ఏ కడ్డతి వేచలిఎ, లెక్కొతిపాడియ డకో లెహె నిత్తె, రోకని పాడియ సముద్రోమితాన హెుత్తె. అప్పుడెవరి

గడిలి సముద్రోమిలెహె ఈ కడ్డజక్కె పాఅన ఊదనహా అతల గట్టుతకి హాచ్చెరి. ఏడాయు ఏయు తొల్లితిలె హెుత్తు.

32.

యెరిఖో గాడ.

కానయాను ఇశ్రాయేలుంగ రేతటి, దక్కితి యెరిఖో ఇని కజ్జా గాడతి మెస్సివహా అజ్జితెరి. ఏదాని కోడంగ కజ్జ హెూరు లెహె మెస్సివహా ఈదాని ఏనికిహీ మారొ గల్హినై ఇంజిహీ అడ్డ జక్కఆతెరి. అప్పుడి యెహెూషువ వెస్తయి ఏనఅఇచ్చెహె :— మీంబు బహేతరి రొ రొ నేచు రొ రొ బేడెఎ, సొ దినంగ కోడ చుట్టు తిర్వాదు, సాత దినత పూజరంగ తీత్రంగని ఊకివహా బహె జానతరి కిల్లెడికిహివహా సాత బేడె గాడచుట్టు తిర్వాదు.

ఇశ్రాయేలుంగ ఎవని హాడలెహె కేపితిడాయు సాత దినతె కోడంగ బహే రిహాహాచు; లక్క రొరొబసి ఇంబిమన్నసి ఎంబెఎ బిత్రి హెరాతివహా బిత్రిమన్నరయి సాయతుస్సిహీ ఏ గాడతి హూడతుస్తెరి. ఈలెకిహీ పరముశేల సహాయొమిటి బహే దేశో మితి ఆడివహా తమిలో తాంబు బాటికి తెరి.

33.

గిదోను.

యెహెూషువ హాతిడాయు ఇశ్రాయేలుంగ చుట్టుమన్ని దేశోమిక పేంక బొమ్మంగని అప్పుడప్పుడి జోహెూర్కియలి దక్కె

మాˀతెరి. ఈలెతి సమయోˀమిత పరముశేల ఎవరయి శిక్షకోˀసోˀమి తమి పగగట్టరకి హేˀర్పితెసి, ఎవరి కేయుత ఇవరి రహిˀవహాˀ తమి పాపోˀమికోˀసోˀమి దుఖోˀమిఆతటి, దేవుడి ఎవరయి పిస్సికిహిˀవహాˀ ఎవరయి నెహిˀకిహీˀ తాˀకికియ్యలి నెహిˀకిహీˀ వెహేˀనరయి పండితెసి.

ఇవరిలోˀని గీదోˀను రొˀబసి. ఇవసి పరముశేల హేˀల్లాˀలెహ్పా తీని వంస మాˀనేకంగని కొˀడ్డివహాˀ ఎవరిలోˀని రొˀబరొˀబనకి రొˀ క్కే యుత తీతిరి రొˀ కేయుత డోˀకతి హిˀహిˀవహాˀ ఎక్కˀరేటువ పగగట్టరి ముహేˀ రిహిˀహీˀ, డోˀకంగని లయెవేచిహీˀ తీతిరితి ఊకిహీˀ బోˀదుంగ ఊˀజైడికిహీˀ కజ్జ కిల్లెడి కేపిమచ్చటి, ఈ పగగట్టరి హాˀల్లెహేˀ ఇవరయి గడ్డు జాˀన ఇంజిహీˀ బనిపివహాˀ హెˀబట్టతు_స్తెరి. ఏదిఆ అనహాˀ ఏ సమయోˀమిత అందేరి అహాˀమన్నె లక్కˀ ఈ పగగట్టరి తమి కొˀ_స్తెటరయి పగగట్టరిలెహేˀ ఆచిహీˀ ఎవరిలోˀని రొˀబనయి రొˀబసి పాˀయితెసి.

34.

సంసోˀను.

ఓడా రొˀ కజ్జ క్లోహా సంసోˀను ఇన్నసి మచ్చెసి. ఇవసి కొˀక్కˀరి వేడటి పరముశేలతకి హేˀర్పితసిఅహిˀ, త్రాˀయుబాˀనంగవ హెబాˀడంగవ హేˀన్నెఅనహాˀ కాˀడు ఆతివాˀ ఉన్నఅనహాˀ ఎలెతసి అహాˀమచ్చెసి. ఈ సంసోˀనుతకి హాˀరెవ ప్లాయు మచ్చె.

రొˀనేచు సంసోˀను జాˀడత రేచటి, రొˀ క్లాˀఅని ఎవనిముహేˀ రిహిˀమచ్చటి, ఇవసి ఏదాˀని అస్సివహాˀ గాˀస్సతుస్సిహీˀ మెత్తెతు_స్తెసి. ఓడా రొˀహేˀటి పిలిక్షీయుంగ ఎవనిముహేˀ ఇట్టోˀమితుల్లె వహిˀవహాˀ, ఇవసి హాˀబుంజిమన్నటి, ఎవనయి పూˀణి డోˀర్కˀతుల్లె గట్టినింగ దంజ

దో_స్తెరి. ఆతిజక్కె సంసోను నింగివహా వెహావాచి లూలుతెహె తిప్పితప్ప దఘాతు_స్తెసి. ఏడాయు సంసోను కోపఅహీ దగ్గిరె రిహా మన్ని గాడిడె గెజెవె దుమ్ముతి అస్సివహా ఏదానితుల్లె పిలిష్టీయుగ లోని పొయ్యి జానతి పాయితెని.

35.

సంసోను హాకి.

ఈతెతి కజ్జ ప్లాయు సంసోనుకి ఏనిఅహీ వాతెఆ ఇంజహీ పిలిష్టీయుంగ ఎవని దొక్కరితి హాడహాడతకి వెంజహీ హెలుమ్ముజక్కె హీయనామింజహీ పున్నోవికీహీ మంజలిఎ, ఈఅది ఎవనయి హారె హారెఎ దగ్గకీయలిఎ, తుదతకి ఇవసి:—నాను నా కొక్కరి వేడటి ఎచ్చెల్లజక్కె నా గ్రాయుబానంగ హిన్నహా హిల్లెఒ, లక్క ఈతెతి ప్లాయు వంగె మన్నె; ఆతిహె నాగ్రాయు తాడిహె నా బలోమి హాల్లెహె హాన్నె ఇంజహీ వెస్తెసి.

ఏడాయు రోనేచు సంసోను ఇద్దకీనటి, ఇవని దొక్కరి పిలిష్టి యుంగని ఆర్హివహా ఎవని గ్రాయు బానంగ తాపికీహీవహా:— పిలిష్టీయుంగ వాతెరి వాతెరింజహీ కిల్లాడికీహీహీ ఎవనయి సిక్కె.

కేచాఎ సంసోను నింగివహా పిలిష్టీయుంగని తొల్లిటితెహె వేచలి ఒనిపిమచ్చటి, తని ప్లాయు హాల్లెహె హాచ్చె ఇంజహీ పుంజకొడ్డితెసి. అప్పుడి పిలిష్టీయుంగ ఎవనయి అస్సివహా డొక్క తుల్లె దంజె వొస్సివహా తమి దేశోమితకి ఎవనయి ఓహీ హాచ్చివహా, ఎంబఅ ఎవని రి కన్క రెజ్జివహా గుండ ఘాయ్యాలి జత్త కమ్మ ఎవనకి హితెరి.

రో నేచు పిలిష్టీయుంగ దాగోను ఇని తమి పేనుతకి రో పర్బు కేవిహీ హోర జాన కూడితటి, సంసోనుతి జక్కా కిజ్జోవికోసోమి తత్తేరి. బహే జాన కూడితి ఇల్లు రో ముండముహా దొస్తై నిచ్చ మచ్చె. అప్పుడి సంసోను పరముశెలయి జోహెుర్కిహీ ఏ ముండతి గట్టెనింగ అస్సివహా ఏ ఇల్లుతి త్రొక్కతుస్తెసి. ఈ సమయోమిత తొల్లి హాతరికిహా నీఎ హాతరి గడ్డు జాన మచ్చెరి.

36.

రూథు.

కజ్జ క్లేహంగ పాటుత రో కిడ్డిత కరువు కేవితె. అప్పుడి బెత్లెహేము ఇని గాడత కాపురోమి మచ్చసి రొఒసి నవోమి ఇని తని దొక్కారితుల్లె తని రిఅరి క్రీకతుల్లె మోయాబు దేశోమితకి హాజ్జిహీ ఎంబెఎ రేతెసి. ఏ దేశోమిత ఈ క్రీక ఓర్పా, రూథు ఇని రిఅరి మోయాబు మాస్కాని పెల్లికి తత్తేరి. ఏడాయు తంజిఎ రిఅరి క్రీకఎ హాతెరి. ఏదానకి నవోమి పేదకష్టకట్టయి అహీ తని తొల్లి మన్ని కొష్టె దేశోమితకి వెండె హాజ్జలి హెూతె.

నవోమి ఓర్జా, రూథు ఇని తని క్లుయ్యాస్కాని మెస్సిహీ:— మీంబు మీ తల్లితంజిస్కా తాన వెండె హాజ్జా ఇంజిహీ వెస్సలిఎ, ఓర్పా తని అమ్మతి లొండివివహా హాచ్చె, ఆతిహే రూథు తని ఆమ్మతి పొమ్మివహా, ఈదాని పిహిఅనహా—నీను ఇంబి హాజ్జిఅ, నాను జక్కా ఎంబెఎ వయి; నీఅరిఎ నాఅరి; నీ దేవుడి నా దేవుడి, నీను ఇంబిఎ హాతిఅ, నాను జక్కా హాయి, ఎంబెఎ నంగె ముస్సలి బోధ

ఇశుజిహివెస్తె. ఏడాయు నవ్రూమిఎ రూఘుఎ కలిహిహీ హెూచ హాచ్చెరి.

రూఘు బెల్లేహేము ఇని నాటూ వాలిడాయు, ఎంబెఎ తని డొక్కర గొత్తఎసి ఇని బోయజాలి పెల్లికిత్తె. ఈవరి తంగ్రిూ ఎసి దావీదు ఇని మహారాజు ఆతెసి.

37.

సముయేలు.

ఏ వేడత ఏలి ఇని దొరుగట్టి కజ్జ త్రోంబ రొఒసి మచ్చెసి. రొనేచు హాన్న ఇని రొ ఈయ గూడిత వహివహా తంగె పొది పొద హిల్లైఅలకి, పరము శేసయి రొ కొక్కనికొసొమి లాకివిహీ రీస్తె. ఇది రీస్తిలెహె పరము శేసఅసి కేపిలకి, ఇది రాహాఅహివహా గ్రిూఎ నయి కొచ్చెక బర్సంగపత్తేక పాహికిలిడాయు, గూడి త్రోంబపాన కొసొమి హెర్పితె. లక్క సముయేలు ఇని ఈ ఈచిఈచి గ్రిూ ఎసి కొక్కరివేడటి గూడిత మంజిహీ హార నమ్మకొమినింగ ఏలినకి సేవ కేపిహీ బహెలరినొకిత దయ పాడసి ఆతెసి.

ఏలి జక్కె నెహాసిఎగాని తని రిఅరి గ్రిూక తప్పు కేపిలి జక్కె తాను ఇవసయి శిక్షకేపలిఆడ అతకి, పరము శేల ఓపఅతెసి.

సముయేలు హా°టినయి.

రా° లఅంగ సముయేలు హుంజమన్నటి పరముశేల :—సముయేలూ ఇంజిహీ హా°టితెసి. ఏలి హా°టితెసింజిహీ సముయేలిం జకొ°డ్డిహీ, శేచొ°ఎ నింగివహా° ఏలితా°న హెుట్టిహాజ్జిహీ :—నన్నఅ ఏనఅతకి హా°టితి ? ఇంజిహీ వెచ్చెసి. ఏదానకి ఏలి—నాను హా°ట హి°ల్లెబ, వెండె హుంజము. ఇవసి హుంజలిఎ వెండె :—సముయేలూ, సముయేలూ ఇని హా°డ కల్గితె. శేచొ°ఎ ఇవసి నింగివహా° వెండె ఏలి తా°న హెుట్టిహెుట్టిహాజ్జిహీ :—నన్నఅ ఏనఅతకి హా°టతి ? ఓడె వెంజలిఎ—ఏలి :—నాను నిన్నఅ హా°టహి°ల్లెబ, వెండె హుంజము. సముయేలు ఈలెకిహీ కేపిహీ తీని బేడె :—సముయేలూ, సముయేలూ ! ఇని హా°డ వెచ్చెసి. ఇవసి తొ°బ్బె నింగివహా° ఏలిదగ్గిరె హాచ్చిడాయు : నన్నఅ ఏనఅతకి హా°టతి ? ఇంజిహీ వెంజలిఎ ; పరముశేల ఇవనయి హా°టితెసింజిహీ ఏలి ఇంజకొ°డ్డిహీ—నీను హాజ్జివహా° హుంజము. ఇంబఅసిఆతివ నిన్నఅ వెండెఎ హా°టతిపుర్రె : పరముశేలా, నీ సేవ గటతెఎ నాను వెంజిమయి ఇంజిహీ వెహెము, ఇంజిహీ ఏలి సముయేలు తుల్లె వెస్తెసి.

ఏడాయు పరముశేల వెండె హా°టిమచ్చటి, సముయేలు ఈ హా°డ వెంజలిఎ—పరముశేల వెస్తయి ఏనఅఇచ్చిహె :—ఏలి తని బ్రిూకని, ఇవరి పాపో°మి కేపిటటి, శిక్షకేపఅతకి, ఎవసిఎ తని రిఅరి బ్రిూకఎ రొ°నేచుఎ హా°నెరి.

లయి ఏలి సముయేలుతి పరముశేల హెల్గా ఏనైఆ ఇంజిహీ వెచ్చటి, ఇవసి ఏదాని తెల్పితెసి. ఏదానకి ఏలి :—పరముశేల

హా°రెఎ నెహాసి, ఇవసి తని ఇట్టో°మిలెహా కేపపెసి, ఇంజిహీ వె_స్తెసి. ఏలెకిహీఎ జరిగితె.

39.

సౌలు.

సముయేలు కజ్జసి ఆతిడాయు ఇశ్రాయేలుంగతి నాయోమి తీర్చినసి ఆతెసి. రొ°నేచు లోకుంగ వహీవహా°, తక్కని దేశో°మిక లెహా ముంగెజిక్కె రొ° ఓడుతి ఇట్టము ఇంజిహీ సముయేలుతి రీ_స్తెరి. ఇవసి ఈ హాడతి వెంజివహా°:—మింగె పరముశెలఎ ఓడు, ఓదరొ°బసి మింగె ఏనలతకి! ఇంజిహీ కోప ఆతెసి. ఆతిహెా పరముశేల, ఎవరి కో°రితిలెహా కేపము ఇంజిహీ హెల్లో°హి_త్తెసి,

అప్పుడి బెంయమీను కూలుగట్టసి రొ°బసి తని గర్దాంగ జాంగితకి, ఎవస్కని పరలి తని బ్రియాఎసి ఇని సౌలుతి పండితెసి. సౌలు హా°రెఎ ఓజితసి, మూనెకంగకివా° కొ°చ్చెక పద్దా ఆతసి. ఎవసి తని గార్దెంగని వెంజలి సముయేలుదగ్గిర వాతెసి. ఏ సమెమిత పరముశేల సముయేలుతుల్లె:—ఈ సౌలు నా మూనేకంగని వేలి నసి ఆనెసికో° ఇంజిహీ వె_స్తెసి. లక్క సముయేలు ఈ హెల్లో°హి_త్తిహాడ సౌలుకి వెస్సివహా°, ఎవని బ్రాయుముహెా హీంగనీయుతి వాతవహా° ఎవనకి అభిషేకో°మి హీ_త్తెసి. జన్నోమి ఏ హాడ వెంజివహా° రాహాఅహీ కిల్లెడికి_త్తెరి.